

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2003/17

BETREFT: De organisatie van bijlessen in het lager onderwijs.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 07/05/2003

1.2 Vraag

- Vraag van Paul Vanhaelemeesch, gemeenschapsinspecteur basisonderwijs, betreffende het geven van lessen taalsystematiek en rekenoefeningen binnen de lestijden en binnen de gebouwen van de school/buiten de gebouwen van de school door een logopediste én het geven van avondlessen Frans door de leerkracht zesde leerjaar.

1.3 CZB

- De vraag werd ontvangen op 07/05/2003.
- Antwoord van de secretaris van de CZB met mail van 08/05/2003 met vermelding dat de vraag geregistreerd is.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

- Een logopediste geeft taalsystematiek en uitspraakleer aan een kind van het eerste leerjaar binnen de lestijden en in de gebouwen van de school.
- Een logopediste geeft rekenoefeningen aan een kind van het tweede leerjaar binnen de lestijden en binnen de gebouwen van de school.
- Een logopediste doet dezelfde bovenstaande buiten de lestijden en binnen de gebouwen van de school.
- Een logopediste doet dezelfde bovenstaande zaken buiten de lestijden en buiten de schoolgebouwen.
- Leerkracht zesde leerjaar geeft Franse avondlessen in zijn klas voor kinderen die vrij inschrijven. Er wordt een andere methode gebruikt dan in de klas.

- Leerkracht zesde leerjaar geeft Franse lessen, verplicht de kinderen niet, maar door het feit dat hij dezelfde methode gebruikt als in klas, zijn die quasi verplicht om deze lessen te volgen.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur

2 juni 2003 - 12u.30

3.2 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Mevrouw Katelijn Vanzegbroeck, de heren Walter Cools, Raf Versteegen, Eric Meysmans.

4. ADVIES COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Staten maken het lager onderwijs verplicht en kosteloos beschikbaar.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten ervoor zorgen dat het primair onderwijs voor iedereen verplicht is en gratis beschikbaar rekening houdende met de geleidelijkheid en de gelijke kansen.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is.

4.4 Advies

In aansluiting op de gestelde vragen stelt de Commissie een advies op voor het lager onderwijs.

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld mag gevraagd worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld mag gevraagd worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen of het bereiken van de eindtermen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds een kosteloze toegang en anderzijds het vragen van een redelijke bijdrage voor bepaalde onderwijskosten.

De Commissie is dan ook van oordeel dat het leveren van diensten met als doel leerachterstanden bij kinderen van de school weg te werken, onderwijs gebonden activiteiten zijn die noodzakelijk zijn om de eindtermen te realiseren. Het beginsel van kosteloos onderwijs houdt in dat hiervoor in het lager onderwijs geen bijdrage kan gevraagd worden aan de ouders.

Bijkomend is er de vaststelling dat het organiseren van lessen tegen betaling te beschouwen is als een handelsactiviteit.

De school die lokalen aanbiedt aan personen die tegen betaling diensten leveren aan de ouders, stelt haar gebouw ter beschikking van handelsactiviteiten. Een schoolbestuur mag op geen enkele manier de schijn wekken dat het meewerkt aan activiteiten binnen de school die de school zelf, op basis van de onderwijsreglementering, niet kan/mag organiseren.

Aanvullend aan het normale lesprogramma kan een logopediste taalsystematiek, uitspraakleer, rekenoefeningen geven of een leerkracht organiseert Franse lessen die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen, tijdens of buiten de lessen, al of niet in de gebouwen van de school, zonder dat hiervoor een bijdrage kan gevraagd worden aan de ouders.

Aanvullend aan het normale lesprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen binnen of buiten de lestijden al of niet binnen de schoolgebouwen; hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening.

De Commissie komt tot volgend advies:

- Aanvullende lessen noodzakelijk voor het realiseren van eindtermen dienen gratis georganiseerd te worden door het schoolbestuur.
- Een bijdrage voor aanvullende lessen noodzakelijk voor het realiseren van eindtermen is in strijd met het beginsel van kosteloosheid van het lager onderwijs en is dus niet toegestaan.
- Het schoolbestuur mag binnen of buiten de lesuren geen schoolgebouwen ter beschikking stellen van personen of organisaties die een bijdrage vragen voor aanvullende lessen die noodzakelijk zijn voor het realiseren van eindtermen.

Brussel, 2 juni 2003

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter